

JAARVERSLAG 2021
COMMISSIE VAN TOEZICHT
BIJ DE GEVANGENIS TE TONGEREN

Inhoud

1. De Commissie van Toezicht	1
1.1. Samenstelling	1
1.2. Werking	1
1.3. Behandeling van verzoeken van gedetineerden	2
2. De penitentiaire inrichting.....	2
3. Het toezicht.....	2
3.1. Belangrijkste thema's die werden opgemerkt door de CvT's	2
3.2. Transversaal thema van het jaar 2021 : infrastructuur	3
4. Het beklagrecht.....	3
5. De drie belangrijkste besluiten en aanbevelingen van de CvT voor het jaar 2021.	3
6. Belangrijkste uitdagingen van de CvT en belangrijkste werkdomeinen voor het jaar 2022	4

1. De Commissie van Toezicht

Werkzaam vanaf 1 september 2019 in de P.I. Tongeren

1.1. Samenstelling

- BASTINE Daniel: secretaris, directiesecretaris REA Limburg
- BELLEN Johan : gepensioneerd ambtenaar
- BIJNENS Aleide : Lector PXL
- BOULAHOUAL Ibrahim: medewerker Hard Facilities CM Limburg
- CLAES Lonne: begeleidster
- HAESLONCKX Stijn: ondervoorzitter, ambtenaar Vlaamse Overheid
- LAMBRECHTS Hubert: arts
- PEETERS Kristel: beleidsmedewerker O.C.St.-Ferdinand
- PETERS Cécile: maatschappelijk assistent
- STRAUVEN Gaston: gepensioneerd informaticus
- VAN MOL Julie: jurist FOD Financiën
- VAN COPPENOLLE Ingrid : voorzitter : emeritus –ondervoorzitter en rechter in de familie- en jeugdrechtbank in de rechtbank van eerste aanleg Limburg

1.2. Werking

- De 2de woensdag van elke maand vergadert de Commissie . De voorzitter maakt samen met de secretaris de dagorde op. De secretaris mailt in de week voorafgaand aan de volgende CvT vergadering aan de leden : de agenda, het verslag van de vorige vergadering, het verslag van de maandcommissaris, het verslag van de bespreking met de directie . Tevens wordt op deze vergadering de maandcommissaris(en) van de daaropvolgende maand(en) aangeduid.
- De maandcommissaris informeert de andere commissieleden over zijn / haar gesprekken die werden gevoerd met de gedetineerden en de cipiers en of andere personeelsleden die betrekking hebben op de behandeling van de gedetineerden. Deze kunnen gaan over specifieke problemen van gedetineerden, infrastructuur, educatie, maaltijden.....
- Wekelijks bezoekt een maandcommissaris de instelling en spreekt met de nieuw aangekomen gedetineerden én de gedetineerden die via een rapportbriefje om een afspraak verzochten en gaat na of er tuchtsancties werden opgelegd. De maandcommissaris is vrij om een mede commissielid uit te nodigen om mee op gesprek en op bezoek te gaan in de P.I. Tongeren.
- Maandelijks –doorgaans in de week voorafgaand aan de maandelijke vergadering- heeft de voorzitter een overleg met de directie van de P.I. Tongeren of de vervangende adjunct indien nodig. Van dit gesprek wordt een verslag opgesteld dat door de directie wordt aangevuld.

1.3. Behandeling van verzoeken van gedetineerden

- Elke nieuwe gedetineerde wordt uitgenodigd op een gesprek waarop toelichting wordt gegeven over de werking van de CvT; doorgaans wordt op deze uitnodiging door elke gedetineerde positief gereageerd.
- Met elke gedetineerde die daarom verzoekt –meestal via een rapportbriefje– wordt eveneens een gesprek gevoerd.
- Deze gesprekken vinden doorgaans plaats in een lokaal dat werd voorzien van een computer, voldoende tafels en stoelen. Tevens werd een enkel door de commissieleden te openen kast geplaatst.

2. De penitentiaire inrichting

Door de ingebruikname van sectie 1 (gelijkvloers) werd de gevangenispopulatie verdubbeld en het personeel uitgebreid.

Het is te betreuren dat het aantal beschikbare arbeidsplaatsen geen gelijke tred heeft gehouden.

3. Het toezicht

3.1. Belangrijkste thema's die werden opgemerkt door de CvT's

Als positief dient vermeld te worden:

- de inrichting van de bibliotheek met een ruim aanbod van anderstalige boeken en gezelschapsspelen,
- de telefoon op cel
- de aanstelling van Dr. Peumans als toezichthoudende arts, die twee maal per week de gevangenis bezoekt en onbepaald kan worden opgeroepen; door deze situatie is het lichamelijk welzijn van de gedetineerden verzekerd,
- de uitbreiding van de wandelingen tijdens de zomermaanden,
- de ingebruikname van een ruimere fitnessruimte met nieuwe fitnessstoestellen, waardoor het mogelijk wordt dat gedetineerden in groepen van 4 gebruik kunnen maken van deze ruimte en de toestellen,
- het gebruik van badges door het personeel van de instelling,
- het dragen van eigen kledij door de gedetineerden,
- de beperkte uitbreiding van de werkgelegenheid door de verdubbeling van de gevangenispopulatie.

Evenwel dient te worden vastgesteld dat in de instelling onbehoorlijke registers worden bijgehouden, waardoor een controle uiterst bemoeilijkt wordt. Toezicht

wordt genomen via de zgn. logboeken die per sectie ter inzage liggen maar waarvan het bijhouden in sommige gevallen sporadisch gebeurt.

Nog steeds ontbreekt het huishoudelijk reglement. Een aangepast huishoudelijk reglement werd voorgelegd ter validatie door de juridische dienst van FOD Justitie.

3.2. Transversaal thema van het jaar 2021 : infrastructuur

De penitentiaire inrichting Tongeren werd ingericht in een zeer oud gebouw; de ruimte voorzien in de cellen is uiterst miniem en wordt als onaanvaardbaar beschouwd bij een verblijf van 2 personen in dezelfde cel. Vooral op gebied van privacy worden soms klachten geformuleerd (toiletbezoek !).

De ruimtes voorzien voor gemeenschappelijke activiteiten zijn spaarzaam ingericht en worden sporadisch gebruikt voor bezoek en andere activiteiten. Deze ruimte en de overige gemeenschappelijke ruimtes (gangen, trappen, douches, toiletruimte in de bezoekersruimte) bevinden zich in een zeer nette staat.

Er werd een medisch lokaal ingericht doch een tandartskabinet is onbestaande: gedetineerden met tandproblemen worden gezien in de kabinetten van de PI Hasselt.

De keuken wordt niet gebruikt voor het bereiden van maaltijden; er worden catering maaltijden bedeed.

4. Het beklagrecht

Er werden geen klachten ingediend.

5. De drie belangrijkste besluiten en aanbevelingen van de CvT voor het jaar 2021

1. Er wordt vastgesteld dat door DVZ vrijwel constant gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om de datum van voorlopige invrijheidstelling te verlengen met 10 dagen. Aan deze praktijk dient een einde te worden gesteld temeer daar DVZ over een ruime periode beschikt vanaf het ogenblik van het definitief worden van de gerechtelijke uitspraak tot de datum van de voorlopige invrijheidstelling. Deze toestand geeft aanleiding tot frustratie bij de gedetineerden. Bovendien is slechts één halve dag per week een verantwoordelijke van DVZ aanwezig. De aanwezigheid van een verantwoordelijke van DVZ dient te worden uitgebreid en aangepast aan de noden van de gedetineerden. Er wordt vastgesteld dat de

diverse vragen om inlichtingen nauwelijks worden beantwoord gezien de uiterst summiere aanwezigheid van een verantwoordelijke van DVZ, die weliswaar telefonisch bereikbaar is.

2. Onderzocht dient te worden of de werkgelegenheid in de PI Tongeren kan worden uitgebreid, door bv. de ingebruikname van de keuken. De vraag tot een ruimer aanbod wordt veelvuldig geformuleerd en is waarschijnlijk gebaseerd op de uiterst kleine ruimte van de gedeelde cellen.

3. Het probleem van de overbevolking van de gevangenen heeft als gevolg dat de directeur niet langer bevoegd is om de overplaatsing van bepaalde gedetineerden te weigeren. Door deze situatie is het klimaat in de instelling grimmiger geworden.

Op basis van deze drie vaststellingen formuleert de CvT de volgende aanbevelingen:

- Gesprekken voeren met de verantwoordelijken van DVZ teneinde te voorkomen dat er zal worden gebruik gemaakt van de termijn van 10 dagen;
- Gesprekken voeren m.b.t. de uitbreiding van het werkaanbod;
- Nagaan of de selectie van de gedetineerden in de PI Tongeren op een andere manier kan gebeuren (inspraak van de directeur).

6. Belangrijkste uitdagingen van de CvT en belangrijkste werkdomeinen voor het jaar 2022

- Nagaan of de aanbevelingen sub 5. werden gerealiseerd,
- Nakijken van de registers
- Culturele activiteiten organiseren in samenwerking met de Rode Antraciet